

Diplomantka: Klára Effenbergerová, 5.roč.

Název diplomové práce: Matematické principy v komparaci „netradičního“ výtvarného a hudebního díla

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Jaroslav Bláha, Ph.D.

Pro pochopení mimořádné náročnosti zvoleného tématu diplomové práce Kláry Effenbergerové je ideální stručný a přehledný úvod, který v přesné strukturaci seznamuje s problematikou diplomové práce včetně řady důležitých okolností a souvislostí. První z nich se týká zásadní změny tématu od široce postaveného problému „netradičních výrazových prostředků a technik“ na „matematické principy v komparaci ‘netradičního’ výtvarného a hudebního díla“ s detailním vymezením na pavilon firmy Philips na světové výstavě v Bruselu roku 1958, velkolepého multimediálního díla architekta Le Corbusiera, architekta, matematika a skladatele Xenakise a skladatele Varéseho. Dále úvod velice věcně seznamuje s celkovou strukturou práce a stručně charakterizuje jednotlivé kapitoly a jejich roli v celkové koncepci práce. Záměrně cituji formulace diplomantky ze závěru úvodní kapitoly, abych podtrhnul její schopnost postihnout nejcennější přínos celé práce, aniž by připomenula úskalí s tím spojená, zejména nezbytnou nutnost zvládnout solidní základy všech oborů (které autorka v citaci zmiňuje), které se v syntéze multimediálního díla uplatňují. Citace: „... uvažujeme na základě způsobu prezentace, což zahrnuje téma filmu, zvuku, architektury, světla a barvy...“ a tak „... komparace netradičního výtvarného a hudebního díla přerůstá v celkovou komparaci syntetizujícího projektu...“, který „... existuje nikoli jako složenina ale jako celek jiného řádu.“ A to ještě diplomantka „utajila“, že musela na velice solidní odborné úrovni zvládnout tak specifickou a ve své exaktnosti náročnou disciplínu jako je stochastika a její aplikace ve stochastické hudbě.

Kapitola č. 2 Netradiční výrazové prostředky a techniky zastupuje původní zadání práce, které diplomantka s mým souhlasem pak zredukovala na výše uvedený motiv. Meritem kapitoly je přehledná tabulka, která v nejstručnější formě uvádí „netradiční“ výrazové prostředky a techniky v základním rozdělení na plošné a prostorové. Precizně promyšlená je artikulace kapitoly do jednotlivých podkapitol. Klíčovou roli zde má podkapitola Vztah matematika – umění. Netýká se totiž jen architektury ale i hudby, a to jak obecně, tak i konkrétně stochastiky v souvislosti s tématem práce. Z jinak sevržené koncepce této kapitoly poněkud vybočuje minipodkapitola „Medailon“ věnovaná osobnosti Xenakise – tím spíše, že je mu věnovaná celá obsáhlá následující kapitola.

Název následující kapitoly „Iannis Xenakis“ není zrovna nejšťastnější – tím spíše, že se jedná o klíčovou kapitolu celé práce. Vhodnější název, který by lépe postihoval podstatu kapitoly by asi byl „Stochastika jako základna syntézy“ apod., a to zejména proto, že kolem stochastických postupů a jejich využití v hudbě i architektuře ale i jejich specifčnosti v souvislosti s využitím náhody se celá kapitola točí. Zejména v této kapitole je také nejzřetelnější obrovské penzum vědomostí z různých oborů, které diplomantka musela zvládnout nikoliv izolovaně ale v jejich specifických souvislostech. Exaktní dokonalost kapitoly poněkud oslabuje její mozaikovitě roztříštění do příliš malých „přihrádek“ podkapitol. Většina z nich se dala spojit do větších a logičtějších celků – např. podkapitoly „Skladba Metastaseis“ a „Metastaseis na povrchu“ pod shrnující podkapitolu „Skladba Metastaseis“. Tyto „kosmetické vady“ se ovšem rozhodně netýkají vnitřní sevřenosti kapitoly – jen ji navenek znepráhledňují.

Obdobně mohly být následující kapitoly „Pavilon Philips“, „Poéme Electronique“ a „Poéme Electronique jako prostředí“ shrnout do syntetičtější kapitoly „Pavilon Philips a Poéme Electronique jako prostředí syntézy“. Daleko podstatnější je však perfektní zpracování těchto kapitol s podrobnou analýzou jednotlivých složek multimediálního projektu v prvních dvou kapitolách, aby v závěrečné podkapitole dospěla k syntetickému tvaru multimediálního díla.

Práci Kláry Effenbergerové hodnotím jako vysoce nadstandardní a doporučuji minimálně nominaci na cenu děkana, spíše však na Hlávkovu či Bolzanovu cenu.

Návrh hodnocení: Výborně

doc. PhDr. Jaroslav Bláha, Ph.D